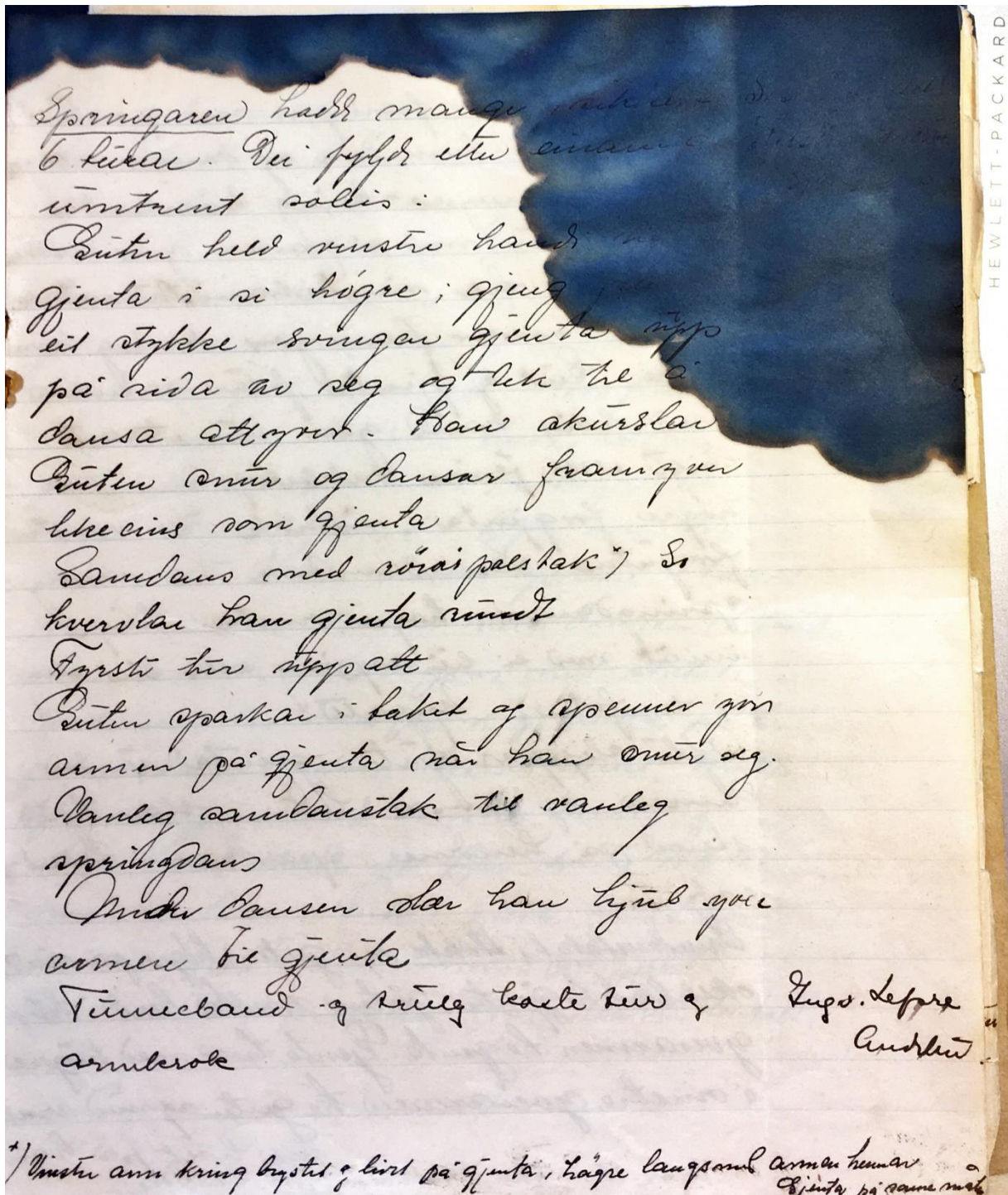

VEDLEGG 1. Notatene til Ragnar Nordby og en nedtegnelse av disse er inkludert.

Springaren Side 1

Springaren hadde mange...¹

Seks turar. Dei fylgjer etter einannan...²

Umtrent soleis:

Guten held venstre hand si³

¹ Resten er skjemet av blekk

² Resten er skjemet av blekk

³ Resten er skjemet av blekk

*gjenta i si høgge; gjeng
eit stykke svingar gjenta upp
på sida av seg og tek til å dansa attyver. Han akurslar⁴
Guten snur og dansar framyver
Likeins som gjenta
Samdans med rørospolstak⁵ So
Kvervlar han gjenta rundt
Fyrste tur uppatt
Guten sparkar i taket og spenner yver
Armen på gjenta når han snur seg.
Vanleg samdanstak til vanleg springdans
Under dansen slær han hjul yver armen til gjenta
Tunneband- og truleg kastetur og armkrok (Inga Lepre, Andebu)⁶*

Side 2

⁷...Guten dansar framyver med gjenta i

⁸...Høgge, tek tumetak og dansar attyver

⁹...Gjenta framyver- kring kvarandre.

¹⁰...Guten snur med å sparka yver armen

¹¹...Dei tek vinstrehandstumetak

*og baa dansar framyver kring kvarandre. Gut og gjente fålar saman
med ledig hand yver tumetaket. Eiu eller fleire dubbelspinn, til
høgge for gjenta, vistnok til vinstre for guten. Samdanstak til vanleg
springdans. Høgge, vinstre, høgge innåt med ei liti soping eller ein sleng
på h. foten. Uppatt*

*ofte slepper guten gjenta under dansen og dansar laus, slær hjul, stend på hendene, sparkar i taket o.s.f.
Samdanstaket i Stokke var: gutens høgge på vinstre oksleblad til gjenta, gutens vinstre hand i høgge
yverarmen til gjenta. Gjenta held med høgge*

*i vinstre yverarmen til guten og med vinstre
um livet på han. Kilde: Hilda Storengen (Send Merad? vanskelig å tyde), på Stokke*

Side 3

«Dei gamle bruka springaren...

med kast med baa beina...

til gjenta, lausdans og ...

taket» (Martha Heier? Vanskelig å tyde)...

Når de hadde dansa rundt...

og omstrehandstak, tok di saman...

baa hender og dansa rundt (Per Ju39999?)¹²

Springdans hadd si laus. Når

*guten dansa bakvendt, svinga han
høyre beinet laust i lufti som slo(vanskelig å tyde)*

vor visi. Han måtte spenne i taket

fyr han tok te med samdans(h.hands)

Når han dansa att yvir med strekt

h.arm, tro han på v. og hiuka på h.

og svikta i knei, kund(vanskelig å tyde)

⁴ Dette har jeg ikke greid å finne ut hva betyr.

⁵ Venstre arm omkring brystet og livet på jenta, høgge langsmed armen hennar, jenta på samme måte.

⁶ Navnet på kilden er vanskelig å tyde.

⁷ Blekkflekker

⁸ Begynnelsen av setningen er skjemma av blekk

⁹ Begynnelsen av setningen er skjemma av blekk

¹⁰ Begynnelsen av setningen er skjemma av blekk

¹¹ Begynnelsen av setningen er skjemma av blekk

¹² Vanskelig å tyde navnet på kilden.

*sparka yver med vinstre beinet og
skifh (vanskelig å tyde) hand inde (vanskelig å tyde) oss fyrr han tok til
med v. tak. Guten gjekk rundt som
ein snurrebass under armen på gjenta.
Han sat vist på v.helen. Anton Andersen Stevholt¹³*

¹³ Etternavnet er litt utydelig

Dansar fram yfir mid gjenta i
högri, til húnmetals og dansar atþyr
gjenta fram yfir - þring kvarandre.
Gjenta setur mid á sparka yfir armu
gjenta til vinstre hand húnmetals
og bae dansar fram yfir þring kvar
andre. Gæt og gjenta fátan salwan
mid ledig hand yfir húnmetals
eitt eða feiru bubblesprinn, til
högri for gjenta, vinstre til vinstre
for gütur. Samdantak til vinstre
springdans. - hægri, vinstre, hægri
innát mid ei líu roping eða ein sleng
þá tr. fótur. Uppát.

Oftu slippur gütur gjenta runder
dansar og dansar latus, slær ljúð
skend þá heudne, sparar i fatur
o.s.f.

Samdantak i stakke vai: gütus hægri þá vinstre
okaleblat til gjenta, gütus vinstre heud i hægri
yverarmen til gjenta. Gjenta heud mid hægri
i vinstre yverarmen til gütur og mid vinstre
inn lúð þá hand.
Þetta stakke heudstakke i stakke.

4. Vi gamle brødre Springdansen
med alle sine fæder og
der gælder, tausesdans og
sælik. 9 Martin Høj
Vi di hadd dansa rundt
og omskændtak, tok di samme
bæ kendt og dansa med Peter
Springdansen hadd di læst, Mar
guten dansa bakvekt, øvinger haw
høye beinet læst i luft som di
ør vici. Høw mætti øvne i lakek
for haw tok he med sam dansen (h. hants)
Mar haw dansa atter med øvnet
h. arm, tro haw pi r. og tænke på h.
og øvnet i knei, hænd reit-terike
Spærke gorr med vinstre beinet og
skift haw rinde at for haw tok he
med. v. tak. Løw gætt rundt som
in øvnet med øvnet øvnet øvnet
Haw sat øvnet øvnet, Anton Andersen Høj

7 som as Anders Andersen Høj.

med venstre langs gulvet og samle føttene. Jenta danser med springarsteg. Samdanstaket er: høyre arm om jentas liv, venstre hånd godt tak om overarmen. Jenta holder sin venstre hånd på guttens høyre skulder og sin høyre i guttens liv. Og slik danser de dansen ut.

Harald Aasen forteller videre:

Slik ble springdansen danset på våre kanter av fylket i min tid som spillemann. Tidligere kan det ha vært flere variasjoner i turer o.l. Sprungdansen blev før danset både i 3/4 takt, og i 2/4 takt. Men steg og dansemåte var den samme enten musikken gikk i 2 eller 3/4 takt. Eneste forskjellen var kanskje at i hallingtakten kunne gutten utfolde seg noe mer i lausdansen. Det kunne også i Vestfoldspringaren forekomme spenn i takbjelken, men da alltid i dansens første del, under guttens baklengs dans.

Vi var fem stykker fra Borre Leikarring, som møttes hos spillemannen Harald Aasen. For å få undervisning i Vestfoldspringaren. Denne dansen har vært gjemt og glemt, og det var nå få eller ingen som husket den, bortsett fra Aasen. Han var trolig den siste som har spilt den til dans, ihvertfall i vår del av fylket, Sem, Slagen og tilliggende bygder.

Det var Gerd Gulliksen, Gerd Holum, Kurt og Arne Holum, og Ragnar Nordby, som møttes hos Aasen høsten 1947, og holdt det gående utover vinteren og våren 1948. Senere hadde vi også noen repetisjonskvelder på vinteren året etter.

Aasen var en god og inspirerende lærer, han gikk meget grundig fram. Og han la stor vekt på den egenartede stilen i denne dansen og på springarstegene. (Bråstoppesteg som han kalte dem). Disse stegene er noe av de vanskeligste dansesteg vi har mente han. Og de må terpes og atter terpes for å få dem til å sitte. Men husk også at kropp og armføring er viktig for dansens helhet og særpreg. Og vi terpet og terpet. Aasen sa seg da også omsider fornøyd med oss. Han sa ved et senere høve at han var glad for det vi hadde utført sammen, og han håpet at vi ville bringe denne springdansen videre slik vi nå danset den.

Spesielt ble Kurt rost for at han mestret alle steg særlig godt. Han gav også de to Gerdene stor ros for deres lette og stilfulle føring i dansen.

Ragnar Nordby.

ndal holdt sig spillemenn selv. Når de råkedes på Kongsberg, var de sier han, ikke gode å komme nær. De var jo ellers ikke på festene heller "goe å komme på norsia a." Og det hendte nok at Larvik og Slagenspillemennene på Kongsberg gjorde op ved kappspilling hvem som var best.

> Kjeldsens brudevals. 3.min.

Mange danser og mange slåtter hadde disse gamle spillemennene å velge i. Det var masurka og galopp og polka ^(6x) ^{på} Allesammen blev vel ikke akkurat så gjenmarbeidet og typisk vestfoldske. Men en og annen skillte sig av og til ut, - slik som vi kan høre det i denne Polkaen efter Pål Bekkevahr.

> Polka efter Pål Bekkevahr. 2.min.

En bygdespillemann som vi traff kort før krigen og som het Olaf Liverød og var fra Undrumsdal i Våle. hadde gått i lære hos den tidligere nevnte Jakob Olsen, - bygdespillemannen fra Slagen. Olaf Liverød hadde spillt til så mangen dans i sin tid, - horre jeg ser har jeg spells, sa han. Riktignok var det en hardingfele han hadde fått fatt i som han spilte fandango og reinlender og andre gamle slåtter på for oss. Men han gav sig ikke for det. En spillemann skulde mestre alle slags feler, påstod han. Denne fireturen vi nå skal få høre en ^{skrevet ned} efter Olaf Liverød. Den ~~skrevet ned~~ fra Ramnes.

> Firetur. 1.min.

En ting en også legger merke til i den gamle Vestfoldmusikken er at en kan skille ut det som er særpreget for fylket. En hadde kanskje ikke tenkt sig noe særpreg, - men det er der likevel. Og det er ikke alltid en kan si, - at Vestfoldhallingen er variant av vestlandshallingen. En kan ikke si det i det hele tatt. Den den nærmest kan slekte på er Telemark og Numedalshallingen, - og bakenfor den igjen kan vi øine et internasjonalt slektskap og ophav. (Korleis det?)

> Tussehalling. 1 og et halvt min.

Når vi så kommer til springdansen, - så hadde den en god plass innenfor dansemusikken i Vestfold før. Men, sier Erling Bø, - den varingen vanlig springdans. Den slekter ikke på noen, har en selvstendig form og er svært sjelden. (Hva er det da?)

> Vi hører nå springdans efter Borger Kruke. 1.min.

Det er Harald Åsen, bygdespillemannen fra Slagen, - har vi så tilslutt også en ~~en~~ springdans. Den har utvilsomt hørt til de gamle Slagenspillemanns repertoire.

2) > Springdans efter Harald Åsen.

Om ikke alle merker slår feil, - som de gamle Vestfoldinger sa, - skulde en med tid og stunder få skaffe frem mer av den gamle Vestfoldmusikken som Erling Bø samlet i tredveårene. Det er på tide det får være med i dag som er.

VESTFOLDSPRINGAREN

Vi var 3 par fra Borre leikarring som i 1946-47 gikk hos en gammel vestfoldspillemann, Harald Åsen fra Åsgårdstrand, og lærte Vestfoldspringar slik han husket den. Han var den siste spillemann i Vestfold som kjente Vestfoldspringaren. Åsen arbeidet hardt for å få den rette stil, steg og rytme. Han hadde med seg spillemannen Einar Haugen fra Horten - på vanlig fele. Haugen syntes den var svært vanskelig, siden det var så mange sløyfer og svingninger med 1/2 og 1/4 toner, derfor var det umulig å få tegnet den nøyaktig ned slik som Åsen spilte den. Vi fikk besøk av en konsulent fra NRK som tegnet den ned til NRK's arkiv. Vi danset den ganske mye etter vanlig fele på oppvisninger og ellers. Da Einar Haugen døde i 1956 ble Vestfoldspringaren lagt på hylla. Men så ble musikken tatt opp igjen av Øystein Miland i 1971. Sigbjørn Bernhoft Osa var da på et stevne i Hedrum og fikk lært den til Miland etter nedtegningen etter Åsen. Takten er ganske spesiell, en mellomting mellom Pols og Masurka.

Borre leikarring